

 <p>Научный журнал Економічні горизонти</p> <p>Scientific Journal Economies' Horizons</p>	<p>ECONOMIES' HORIZONS Економічні горизонти</p> <p>DOI: doi.org/10.31499/2616-5236 Homepage: http://eh.udpu.edu.ua</p>		<p>ISSN 2522-9273 (print) 2616-5236 (online)</p>
--	---	---	---

UDC: 303.6:005.52

DOI: 10.31499/2616-5236.3(21).2022.264279

Vasilieva Lesja

Doctor of science in public administration, professor, professor, department of accounting, taxation and management of financial and economic security, Dnipro State Agrarian and Economic University;

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ
ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА
INFORMATION SUPPLY OF THE ECONOMIC ANALYSIS OF THE
INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF THE ENTERPRISE**

***Анотація.** Метою статті є дослідження та узагальнення наукових підходів щодо інформаційного забезпечення економічного аналізу інвестиційної привабливості підприємства. Складність і специфіка досліджуваної теми зумовили використання сукупності методів емпіричного і теоретичного рівнів пізнання, а також спеціальні методи: опису та спостереження, аналізу і синтезу, абстрагування, узагальнення, індукції, дедукції, пояснення. У статті уточнено зміст поняття «економічний аналіз». Встановлено вимоги які висуваються до економічного аналізу підприємства: адресність; доречність; повнота; точність; достовірність; сумісність. Наголошено, що складання інтегрованої звітності з метою подання потенційним інвесторам щодо оцінки рівня інвестиційної привабливості підприємства має досить вільні рамки, які можуть бути адаптовані під конкретні цілі та завдання, умови господарювання.*

***Abstract.** The purpose of the article is research and generalization of scientific approaches regarding the information support of the economic analysis of the investment attractiveness of the enterprise. The complexity and specificity of the researched topic led to the use of a set of methods of empirical and theoretical levels of knowledge, as well as special method: description and observation, analysis and synthesis, abstraction, generalization, induction, deduction, explanation. The article clarifies the meaning of the concept of «economic analysis», which is a self-regulated system of research of the subject of financial, economic, social and legal relations, which interacts with the*

external environment, which is an element of management and contributes to the justification of management decisions aimed at achieving the goals of entrepreneurship. The requirements for the economic analysis of the enterprise have been established: addressability; relevance; completeness; precision; certainty; compatibility. It was emphasized that the new approach to reporting is integrated reporting, which contains both financial and non-financial information, necessary for understanding the long-term prospects of the enterprise. Integrated reporting displays information on the following key parameters: an overview of the organizational structure and business model; the environment in which the company operates, including risks and opportunities; strategic goals and strategy for achieving such goals; corporate governance and rewards; activity indicators; prospects for the future. In our opinion, by analyzing the integrated reporting, the investor gets the most complete picture of the level of investment attractiveness of the business. Compilation of integrated reporting for the purpose of submission to potential investors regarding the assessment of the level of investment attractiveness of the enterprise has a fairly free framework that can be adapted to specific goals and tasks, business conditions.

Keywords: *product range, ABC analysis, retail, promotions, advertising, innovations, merchandising, marketing diagnostics*

Ключові слова: *товарний асортимент, ABC-аналіз, рітейл, промо-акції, реклама, інновації, мерчандайзинг, маркетингова діагностика*

Постановка проблеми. В основі якісного дослідження рівня інвестиційної привабливості окрім виважено поставлених цілей та завдань лежить формування релевантного інформаційного забезпечення. Виконання аналізу на підставі недостовірних, неповних, непорівнянних даних – неефективний процес, результати якого не становлять наукової та практичної цінності. Нарешті спотворення інформації, де базуються розрахунки, може стати причиною додаткових витрат.

Результати економічного аналізу орієнтовані не тільки на підприємство, яке може виступати як об'єкт, так і суб'єкт дослідження,

але і на зовнішніх користувачів. Зокрема оцінка інвестиційної привабливості має цільову спрямованість, як правило, на потенційних інвесторів, кредиторів. Для забезпечення безпеки інвестування останні аналізують велику кількість різноманітних формалізованих та неформалізованих джерел інформації, що має фінансовий та нефінансовий характер. Враховуючи необхідність полегшення процесу збирання та підготовки даних для оцінки інвестиційної привабливості, а також нівелювання об'єктивно існуючих недоліків сучасної бухгалтерської звітності у вітчизняній бізнес-практиці,

дослідження в галузі вдосконалення інформаційного забезпечення економічного аналізу не втрачають своєї актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню теоретичних аспектів щодо інформаційного забезпечення економічного аналізу діяльності підприємства присвячені праці вітчизняних вчених, насамперед, Андреева Г.І., Вишневська О.М., Волкова Н.А., Волчек Р.М., Гайдаєнко О.М., Грабовецький Б.Є., Долинська О.О., Іванченкова Л.В., Ілляшенко К. В., Козаченко Л.А., Костирко А. Г., Кулик А.В., Микитюк В.М., Норд Г.Л., Паламарчук Т.М., Паневник Т.М., Русак О.П., Фокін О.К., Шурпенкова Р.К., Ярошенко А.С. та інші.

Формулювання цілей дослідження – дослідження та узагальнення наукових підходів щодо інформаційного забезпечення економічного аналізу інвестиційної привабливості підприємства.

Виклад основного матеріалу. Економічний аналіз – це надійний інструмент прийняття управлінських рішень, який служить їхньою підготовкою та обґрунтування. Економічний аналіз загалом є основною та сполучною ланкою між базовими функціями менеджменту, такими як планування, організація, мотивація та контроль. Незважаючи на те, що

протягом 70 років на становлення економічного аналізу сильний вплив мали ідеологічні установки, що існували в радянський період вітчизняної історії, нині не можна уявити роботу навіть малого підприємства без застосування найелементарніших методів цієї науки, оскільки в такому разі існування підприємства в умовах ринкової економіки стає безцільним, а сам факт його створення – безглуздим. Враховуючи все вищевикладене зазначимо, що економічний аналіз є саморегульованою системою дослідження діяльності суб'єкта фінансових, економічних, соціальних та правових відносин, що взаємодіє із зовнішнім середовищем, що є елементом менеджменту та сприяє обґрунтуванню управлінських рішень, спрямованих на досягнення цілей підприємництва.

Економічний аналіз має на увазі дослідження деякого обсягу даних про діяльність підприємства з метою визначення ступеня ефективності його функціонування, виявлення проблемних ділянок і резервів для їх ліквідації, а також для створення нових конкурентних переваг. Таким чином, наступним за ступенем значущості етапом у процесі проведення економічного аналізу є формування його інформаційно-методичного забезпечення.

Склад, повнота і якість інформації, що використовується в аналізі, мають ключове значення в достовірності його результатів. При цьому необхідно зазначити, що, будучи відображенням та інструментом забезпечення ефективності діяльності суб'єкта господарювання, економічний аналіз не може бути заснований виключно на економічній інформації. Розгляд фінансових показників, поданих у звітності підприємства, в ізоляції від відомостей про особливості технологічного процесу виробництва може призвести до неправильного сприйняття аналітиками специфіки досліджуваного об'єкта, що згодом виліється в помилкову інтерпретацію як отриманих на вході даних, так і підсумків всієї проведеної роботи на виході. У зв'язку з цим економічний аналіз не обмежується лише економічною інформацією, але також широко використовує технічну, технологічну тощо. Усі джерела даних поділяються на планові, облікові, позаоблікові [2]. В окрему категорію можна виділити аналітичні записки та звіти про раніше проведені дослідження, які використовуються для аналізу динаміки показників, що спостерігаються протягом ряду періодів, а також є необхідною умовою ефективного витрачання

часу всередині роботи фінансової служби.

Особливу увагу в економічному аналізі прийнято приділяти обліковим джерелам інформації. Вони містять показники бухгалтерського, статистичного та оперативного обліку, а також дані всіх видів звітності, документів первинного обліку [4]. Бухгалтерський облік та звітність є основним постачальником економічної інформації про господарську діяльність підприємства – до 70 % і більше у загальному обсязі інформації, що використовується в процесі аналізу (первинна документація, дані реєстрів, звітність). Якщо в обліку були помилки - вони знайдуть відображення і в проведенні економічного аналізу, його результати будуть спотворені, що призведе до прийняття неправильних або несвоєчасних управлінських рішень, додаткових витрат.

Будь-який факт господарського життя підприємства супроводжується первинною документацією. Мається на увазі, що кожна з облікових систем, що діють на підприємстві, чи то податкова, бухгалтерська чи статистична, а в деяких компаніях можна виділити ще й систему управлінського обліку, спирається суворо на дані, отримані з первинних документів. Певні

принципи та правила (стандарти) ведення бухгалтерського обліку дозволяють згрупувати та систематизувати відомості про факти господарського життя так, щоб мінімізувати можливу кількість різночитань. Підготовлена на основі такої інформації звітність буде достовірною [6].

У широкому значенні, будучи одним із предметів економічного аналізу, інвестиційна привабливість підприємства зазвичай оцінюється з використанням тієї ж інформаційної бази. Однак необхідно зробити поправку на високий ступінь комплексності та суб'єктивності категорії, яка зобов'язує аналітиків враховувати як кількісні фактори, що формують інвестиційну привабливість підприємства, так і якісні. У силу своєї сутності не всі якісні фактори можуть бути визначені у вартісному вираженні, що накладає особливий відбиток на процес економічного аналізу в даній ситуації. Це визначає особливий підхід та вимоги до формування інформаційного забезпечення економічного аналізу інвестиційної привабливості підприємства [10].

Поведінка інвесторів багато в чому визначається якістю та повнотою наданої для аналізу інформації [8]. Залежно від очікуваного інвестиційного ефекту, від ставлення до можливих ризиків, від цілей інвестування інвестору

потрібна різна деталізація та тимчасове охоплення інформація. У разі здійснення венчурного інвестування після ухвалення рішення про фінансування інвестиційного проєкту інвестор усвідомлює високу ймовірність повної втрати вкладених коштів. Він керується експертною оцінкою перспективності заходів, що реалізуються, бере до уваги необхідність послідовного коригування суми необхідних капіталовкладень. При цьому, як правило, одержувач інвестицій не може надати інвестору результатів ретроспективного аналізу, оскільки йдеться про новостворене підприємство. У розпорядженні інвестора можуть опинитися дані маркетингових досліджень, статистика з аналогічних підприємств, кошториси, бізнес-плани з відповідним техніко-економічним обґрунтуванням ефективності вкладень. Враховуючи існуючу нестабільність ринкових умов діяльності підприємницьких структур, схильної до впливу важко прогнозованих політичних, економічних, екологічних факторів, в даний час інвестори та кредитори, а також самі підприємства, намагаються надати проведеному економічному аналізу стратегічну спрямованість з метою підготовки можливих сценаріїв оперативного реагування на різні екзогенні та ендогенні впливи. Однак у разі

венчурного інвестування можливість таких довгострокових прогнозів ускладнене внаслідок відсутності необхідного інформаційного забезпечення оцінки інвестиційної привабливості [1, 11].

Однією з основних рис інформаційної бази оцінки інвестиційної привабливості підприємства є велика різноманітність форм та джерел даних для аналізу. У ході дослідження можуть бути використані експертні оцінки будь-якого з аспектів діяльності підприємства на противагу розрахункам ефективності, оскільки вони можуть бути ускладнені в силу нефінансового характеру об'єкту, що аналізується, або їх трудомісткості, пов'язаної з витрачанням значної частини тимчасових ресурсів. Крім того, у ряді випадків інвестор може керуватися інформацією ЗМІ, а в деяких ситуаціях позитивне рішення приймається виключно на основі особистих взаємин, що склалися між представниками сторін інвестиційного процесу. Таким чином, формована для цілей оцінки інвестиційної привабливості підприємства інформаційна база включає найрізноманітніші за джерелами та характером подання дані [3, 9]. Безпосередньо отримувач інвестицій передає інвестору такі матеріали:

- бухгалтерська (фінансова) звітність підприємства за останні звітні періоди. При цьому на основі балансу інвестор отримує уявлення про стан активів та капіталу об'єкту фінансування, а також про його платоспроможність та стійкість фінансового стану. Беручи до уваги також звіт про фінансові результати, можна судити про ділову активність підприємства та про можливі перспективи реалізації інвестиційного проєкту. Звіт про рух коштів дає інформацію про використання ресурсів, швидкість оборотності та утворення касового розриву. Ґрунтуючись на експрес-аналізі даних бухгалтерської (фінансової) звітності, можна зробити попередні висновки про інвестиційну активність та рівень інвестиційної привабливості підприємства;

- внутрішні фінансові звіти, що характеризують фінансовий стан підприємства більш детально;

- внутрішні управлінські звіти, які розкривають специфічні аспекти господарювання об'єкта інвестування;

- прогноз фінансування;

- податкові декларації;

- бізнес-плани.

Враховуючи все вищевикладене, до якості інформації, що надається з метою

економічного аналізу підприємства, пред'являються такі вимоги:

- адресність – дані мають відповідати вимогам конкретних користувачів;

- доречність – своєчасність, суттєвість та цінність для складання прогнозів та інтерпретації результатів;

- повнота – облік як кількісних, а й якісних показників на формування всебічної оцінки об'єкта інвестування;

- точність – достатня деталізація;

- достовірність;

- сумісність – можливість порівняння параметрів інвестиційної привабливості кількох аналогічних підприємств у певний момент часу або одного підприємства за низку періодів.

Найбільш доступним елементом інформаційного забезпечення економічного аналізу інвестиційної привабливості підприємства є бухгалтерська (фінансова) звітність. Цілком справедливо перед економістами стоїть питання щодо її достатності для отримання об'єктивних та достовірних результатів оцінки.

При виконанні економічного аналізу інвестиційної привабливості підприємства у разі недостатнього

інформаційного забезпечення, що не дозволяє повною мірою отримати уявлення про можливі ризики, пов'язані з інвестуванням у досліджуваний бізнес, інвестори проявлятимуть підвищену обережність. Відомі випадки, коли за браком інформації інвестори оцінювали підприємство вище за їхню реальну справедливую вартість, що призводило до обвалу акцій, коли справжня інформація про функціонування підприємства ставала відомою.

Беручи до уваги, що фінансова звітність відображає дані про минулі події, інформаційне забезпечення оцінки інвестиційної привабливості підприємства в умовах середовища, що динамічно змінюється, слід розвивати у напрямку формування перспективних відомостей, що описують бізнес-мету підприємства та стратегію їх досягнення, ризики та заходи щодо їх мінімізації. Новим підходом до звітності є інтегрована звітність, що містить і фінансову, і нефінансову інформацію, необхідну для розуміння довгострокових перспектив діяльності підприємства. Особливе місце у такій звітності посідають питання корпоративного управління та соціально-екологічні аспекти бізнесу. Подання нефінансових показників у кількісному вигляді ускладнене, але не повинно бути виключено зі звітності.

Таке багатоаспектне розкриття інформації у звітності дозволяє підвищити безпеку інвестування. Необхідно відображати інформацію про короткострокові та довгострокові плани розвитку підприємства, динаміку ринку та рівень конкуренції, інноваційну активність, соціальну, корпоративну та екологічну відповідальність. Повнота наведених відомостей формує адекватну оцінку справедливої вартості бізнесу.

Формат інтегрованої звітності запропонований Міжнародним комітетом з інтегрованої звітності (International integrated reporting committee – IIRC). Основна її мета - пояснити, як бізнес створює та зберігає вартість зараз і в перспективах на майбутнє.

Інтегрована звітність відображає інформацію за такими ключовими параметрами: огляд організаційної структури та бізнес-модель; середовище, в якому підприємство здійснює свою діяльність, у тому числі – ризики та можливості; стратегічні цілі та стратегія для досягнення таких цілей; корпоративне управління та винагороди; показники діяльності; перспективи на майбутнє [5]. Таким чином, на нашу думку, аналізуючи саме інтегровану звітність, інвестор отримує найповніше уявлення про рівень інвестиційної привабливості бізнесу.

Однією з функцій звітності про сталий розвиток є забезпечення зацікавлених користувачів адресною інформацією. Враховуючи, що існує велика кількість рекомендацій та розробок у галузі складу та визначення показників сталого розвитку, а також що однією із зацікавлених сторін при аналізі звітності можуть бути інвестори, вважаємо за необхідне формувати інтегровану звітність, включаючи параметри, що становлять цінність при проведенні оцінки інвестиційної привабливості. Висока ступінь суб'єктивності, комплексний характер, залежність від специфіки діяльності конкретного підприємства зумовлює широку диференціацію у підходах до створення переліку істотних елементів інвестиційної привабливості: вони різні для кожної групи користувачів, які найчастіше мають галузеву спрямованість.

Незважаючи на різноманіття методик і рекомендацій щодо складання нефінансової звітності, зміст і межі звітності повинні бути визначені керівництвом підприємства, що звітує. Таким чином, складання інтегрованої звітності з метою подання потенційним інвесторам щодо оцінки рівня інвестиційної привабливості підприємства має досить вільні рамки, які можуть бути адаптовані під конкретні цілі та

завдання, умови господарювання.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі.

1. Визначено, що економічний аналіз є саморегульованою системою дослідження діяльності суб'єкта фінансових, економічних, соціальних та правових відносин, що взаємодіє із зовнішнім середовищем, що є елементом менеджменту та сприяє обґрунтуванню управлінських рішень, спрямованих на досягнення цілей підприємства.

2. Економічний аналіз має на увазі дослідження деякого обсягу даних про діяльність підприємства з метою визначення ступеня ефективності його функціонування, виявлення проблемних ділянок і резервів для їх ліквідації, а також для створення нових конкурентних переваг. Таким чином, наступним за ступенем значущості етапом у процесі проведення економічного аналізу є формування його інформаційно-методичного забезпечення.

3. Встановлено вимоги які висуваються до економічного

аналізу підприємства: адресність; доречність; повнота; точність; достовірність; сумісність.

4. Новим підходом до звітності є інтегрована звітність, що містить і фінансову, і нефінансову інформацію, необхідну для розуміння довгострокових перспектив діяльності підприємства. Інтегрована звітність відображає інформацію за такими ключовими параметрами: огляд організаційної структури та бізнес-модель; середовище, в якому підприємство здійснює свою діяльність, у тому числі – ризики та можливості; стратегічні цілі та стратегія для досягнення таких цілей; корпоративне управління та винагороди; показники діяльності; перспективи на майбутнє. На нашу думку, аналізуючи саме інтегровану звітність, інвестор отримує найповніше уявлення про рівень інвестиційної привабливості бізнесу. Складання інтегрованої звітності з метою подання потенційним інвесторам щодо оцінки рівня інвестиційної привабливості підприємства має досить вільні рамки, які можуть бути адаптовані під конкретні цілі та завдання, умови господарювання.

References

- Andrieieva, H.I., Yaroshenko, A.S. (2013). Do pytannia yakosti informatsiinoho zabezpechennia analizu hospodarskoi diialnosti. *Efektivna ekonomika - Efficient economy*. 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1835> [in Ukrainian].

- Volkova, N.A., Volchek, R.M., Haidaienko, O.M. (2015). *Ekonomichnyi analiz: navch. posibnyk*. Odesa: ONEU, [in Ukrainian].
- Vyshnevskaya, O.M., Kozachenko, L.A., Kostyrko, A.H. (2022). *Ekonomichnyi analiz : kurs lektsii*. Mykolaiv : MNAU, [in Ukrainian].
- Hrabovetskyi, B.Ye. (2013). *Osnovy ekonomichnoho analizu*. Ekonomichnyi analiz : navchalnyi posibnyk. Vinnytsia : VNTU, [in Ukrainian].
- Ivanchenkova L.V., Dolynska O.O. (2018). Metodolohiia monitorynhu, analizu y kontroliu finansovo-ekonomichnykh rezultativ pidpryiemstv. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky - Ukrainian Journal of Applied Economics*, 4, 106–117.
- Illiashenko, K.V. (2021). Vzaiemozv'iazok ekonomichnoho analizu y oblikovo-informatsiinoho zabezpechennia diialnosti pidpryiemstva. *Ekonomichnyi prostir - Economic space*. 169. 96-99 [in Ukrainian].
- Kulyk, A.V. (2018). *Teoriia ekonomichnoho analizu*. K.: DP «Vydavnychy dim «Personal», [in Ukrainian].
- Mykytyuk, V.M., Palamarchuk, T.M., Rusak, O.P. (2018). *Osnovy ekonomichnoho analizu*. Zhytomyr: Ruta, [in Ukrainian].
- Nord H.L., Fokin O.K. (2017). Vzaiemodiia ekonomichnoho analizu ta bukhhaltenskoho obliku yak osnova zvorotnoho zviazku. *Efektivna ekonomika - Efficient economy*. 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7242> [in Ukrainian].
- Panevnyk, T.M. (2010). Informatsiia yak faktor zabezpechennia efektyvnosti ekonomichnoho analizu. *Ekonomichnyi analiz - Economic analysis*. 6. S. 474-479 [in Ukrainian].
- Shurpenkova, R.K. (2014). Informatsiini tekhnolohii dlia provedennia ekonomichnoho analizu na pidpryiemstvi. *Sotsialno-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy - Socio-economic problems of the modern period of Ukraine*. 1. 433-440 [in Ukrainian].

How to Cite:

Vasilieva, L. M. (2022). INFORMATION SUPPLY OF THE ECONOMIC ANALYSIS OF THE INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF THE ENTERPRISE. *Economies' Horizons*, (3(21), 111–120. [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(21\).2022.264279](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(21).2022.264279)